

...O SIGUEU MOLT EXIGENTS, PERQUÈ ELS MUNTATGES ES FAN PENSANT EN L'HOME SAVI I CULTI I TOTA PERSONA QUE NO ESTÀ EN AQUEST NIVELL EN SURT COMPLETAMENT DESPISTAT

JOVES, NO ANFEDU AL TEATRE ...

ENTREVISTA AMB JAUME MELENDRES

Barba molt poblada i cabells una mica llargs. Jaume Melendres mesura molt les seves paraules. Quant està entre un grup de gent no parla gaire, és més aviat tancat. A casa seva un pasadís i una sala gran, amb sofà, un llum d'estil modern, taula de treball davant d'una prestatgeria de llibres. Al costat, una habitació més petita, amb més llibres, una altra taula i força desordre. De petit, Jaume diu que era un nen com qualsevol altre, va estudiar batxillerat i va anar a la Universitat. És economista. Començà a escriure teatre als 16 o 17 anys sense cap línia, feia sainets i peces curtes.

Parlem de l'assaig de **Defensa índia de Rei**, l'obra que el Nacional de Barcelona estrena d'un autor jove: Jaume Melendres, en el Festival Internacional de Teatre, però no en programació normal, perquè no l'han autoritzada. L'ha seguida molt de prop, diu que seria important de donar oportunitats de parlar als actors joves anònims, aquells que potser quasi ni tenen paper, i que no tenen ocasió de parlar enlloc i que moltes vegades tenen coses més importants a dir que les «vedettes».

—Per què escrius teatre i no qualsevol altre gènere literari?

—Sempre que penso,

se'm presenten els fets en situacions dramàtiques, qualsevol tema em porta un argument. Als començaments escrivia una obra a través d'una simple imatge. Ara l'escric a través d'una idea i després hi poso les imatges. Cada gènere literari té la seva força i la seva funció dins de la col·lectivitat, potser el teatre té més força de consum col·lectiu que la novel·la, però això no vol dir que sigui més important.

DUES OBRES, DUES ETAPES

Cinc anys separen **Defensa índia de Rei**, de **Meridians i paral·lels** l'última obra de Jaume Melendres, que va guanyar el Premi Reus de Tetre 1970.

—Entre aquestes dues obres hi ha una gran diferència d'estil. **Meridians i paral·lels** és més teatral; en escriure-la tenia una experiència d'actor i director. És una acció que progressa i fa desenvolupar una idea, el que ens parla és l'acció, no l'actor. A **Defensa índia de Rei** parla l'actor a través d'un discurs que està lligat al procés d'una història. El temps que separa les dues obres ha estat molt important, m'ha servit per progressar tècnicament i, a la vegada, les meves opinions han evolucionat.

—Cap a on, aquesta evolució?

—A creure en un món que es transforma constantment, que cal comprendre i que, me n'adono, camina independent de mi. Cap a on evoluciona? No ho sé. No m'agraden les definicions en una sola paraula, però si n'he de dir una, podria ser cap al socialisme.

Les respostes són molt pensades. Jaume parla a poc a poc. També diu que escriu lentament, a vegades una sola pàgina en un dia.

—El teatre té una funció molt important. Qualsevol obra hauria de fer que el públic sortís amb unes idees més clares, comprènent més el món que abans d'anar a veure l'espectacle. El teatre comercial actual crec que és un teatre «polític» perquè fa que la gent vegi les coses tan fosques com abans de veure una obra.

—¿Podem creure en l'eficàcia del teatre polític?

—El teatre no pot tenir una eficàcia d'acció política, ni de movilització de masses. És polític perquè pot donar uns mitjans per prendre unes actituds determinades enfront de la situació que haurem vist. El teatre que porti a una acció immediata, a no ser en unes circumstàncies de

guerra o de plena acció revolucionària, és falsament polític. Quant feien la pel·lícula «Z», a París, algú deia que no era una pel·lícula política perquè la gent, en sortir, no organitzava una manifestació, però en canvi et donava moltes dades per reflexionar i un coneixement millor del món.

CAL APROFITAR MÉS L'HOME

Al teatre no hi va gent, això fa molt de temps que ho sentim a dir. Els intents de muntar obres una mica compromeses, o, seguint el que ens ha dit en Jaume «polítiques», han fallit econòmicament. Els joves, per ara, no sembla que s'interessin, ni per un ni per l'altre teatre, a no ser la minoria, aquells que sempre són a tot arreu.

—El teatre interessarà els joves quan el teatre s'interessi pels joves i ho faci d'una manera adequada a la seva mentalitat. No vull parlar de superioritat o inferioritat de nivells intel·lectuals, sinó que tota conclusió ha d'estar condicionada a l'opinió de la base. Hem de creure en la capacitat de la gent. Quina és la capacitat de l'home o del jove? L'home està desaprovechant en un 95 % la seva veritable capacitat, això és lògic dins un món

que considera l'home com un simple element de producció i que sols li demana un màxim rendiment i prou.

Què pot ser en aquesta situació el teatre per als joves? Caldrien potser unes normes de com cal anar al teatre. De com cal escollir les obres. De com els joves poden fer conèixer el que pensen després d'haver vist una obra. Potser els autors que com ens ha dit Melendres, han descobert uns nous camins caldria que fessin pedagogia teatral.

—Jo diria als joves que no vagin al teatre. Sí, ja sé que això es molt fort, però hi ha molt poques recomanacions més a fer. O que quan hi vagin siguin molt exigents i no es deixin enganyar. Generalment els muntatges es fan pensant en l'home savi i culte, i tota persona que no està a aquest nivell en surt completament despistat. Hem de trobar un teatre que expliqui històries, i que no obligui a ser un erudit en la matèria per entendre-les. Les situacions han de poder ser enteses per elles mateixes, no perquè abans coneguis tota l'obra de

l'autor i una pila de coses més. El teatre no ha de donar lliçons morals, ha d'obrir camins.

«REBOMBORI» UN TREBALL EN EQUIP

Rebombori és el títol d'una obra presentada per l'equip «Camaleó» al «Premi Ciutat de Sabadell» de Teatre.

—Fins ara estaven acostumats a través de molts segles d'experiència al treball de creació individual. Cal descobrir els valors del treball en equip, encara que abans no arribin a dominar-los passarà molt de temps. Serà important de poder confrontar l'obra presentada com a treball en equip, amb 40 obres més de treball individual. A «Camaleó» hi havia vuit persones; ara potser és prematur parlar-ne: esperem els resultats.

Jaume Melendres pot ser —quan ho deixin fer— una experiència per a tots aquests «joves autors» que segurament donaran el nou camí del teatre català.

ROSA M.ª DUMENJÓ

